

TA’LIM TIZIMIDA CHQBT FANINING ISTIQBOLLARI

Nasibjonov.N

Zaripov.Sh

O‘ZMPU Harbiy Ta’lim yo‘nalishi

1-kurs magistrarlari

Annotatsiya: Mazkur ilmiy maqolada ta’lim tizimida Chaqiriqqacha harbiy tayyorgarlik (CHQBT) fanining o‘rni, ahamiyati va rivojlanish istiqbollari ilmiy-nazariy jihatdan tahlil qilinadi. Zamonaviy ta’lim talablari, milliy xavfsizlik, vatanparvarlik tarbiyasi hamda yoshlarning jismoniy va ma’naviy tayyorgarligini oshirishda CHQBT fanining roli yoritib beriladi. Shuningdek, fan mazmunini modernizatsiya qilish, innovatsion pedagogik texnologiyalarni joriy etish, amaliy mashg‘ulotlar samaradorligini oshirish masalalari ochib beriladi.

Kalit so‘zlar: chaqiriqqacha harbiy tayyorgarlik, vatanparvarlik, harbiy-ta’lim, milliy xavfsizlik, jismoniy tayyorgarlik, innovatsion ta’lim.

Аннотация: В данной научной статье рассматривается роль и значение предмета допризывной военной подготовки (ДВП) в системе образования, а также перспективы его развития. Анализируются современные требования к образованию, вопросы национальной безопасности и военно-патриотического воспитания молодежи. Особое внимание уделяется модернизации содержания предмета, внедрению инновационных педагогических технологий и повышению эффективности практических занятий.

Ключевые слова: допризывная военная подготовка, военно-патриотическое воспитание, военное образование, национальная безопасность, физическая подготовка, инновационные технологии обучения.

Annotation: This scientific article analyzes the role, importance, and development prospects of the Pre-conscription Military Training (PCMT) subject in the education system. The study highlights the significance of modern educational requirements, national security issues, and military-patriotic education of youth. Special attention is given to updating the curriculum, implementing innovative pedagogical technologies, and improving the effectiveness of practical training sessions.

Keywords: pre-conscription military training, military-patriotic education, military education, national security, physical training, innovative educational technologies.

KIRISH

Bugungi globallashuv sharoitida har bir davlatning barqaror rivojlanishi va milliy xavfsizligi yosh avlodning jismoniy, ma’naviy va harbiy-psixologik tayyorgarligiga bevosita bog‘liqdir. Shu nuqtai nazardan, ta’lim tizimida CHQBT fanining o‘rni alohida ahamiyat kasb etadi. Ushbu fan o‘quvchi-yoshlarni Vatanga sadoqat, fuqarolik burchini anglash, harbiy xizmatga ongli tayyorlashga xizmat qiladi.

O‘zbekiston Respublikasida yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi. CHQBT fani aynan shu maqsadlarni amalga oshirishga yo‘naltirilgan bo‘lib, umumta’lim muassasalarida muhim o‘quv predmeti sifatida o‘qitiladi.

CHQBT fanining ta’lim tizimidagi o‘rni va ahamiyati

CHQBT fanining asosiy vazifasi yoshlarni harbiy xizmatga tayyorlash, ularning jismoniy chiniqishini ta’minlash hamda vatanparvarlik tuyg‘ularini shakllantirishdan iboratdir. Ushbu fan orqali o‘quvchilar:

Qurolli Kuchlar tuzilmasi va vazifalari haqida bilimga ega bo‘ladi;

Boshlang‘ich harbiy bilim va ko‘nikmalarni egallaydi;

Jamoadi ishlash, intizom va mas’uliyatni his qilishni o‘rganadi.

CHQBT fanining ahamiyati shundaki, u nafaqat harbiy xizmatga tayyorlaydi, balki yoshlarning hayotiy kompetensiyalarini rivojlantiradi. Masalan, favqulodda vaziyatlarda to‘g‘ri harakat qilish, birinchi tibbiy yordam ko‘rsatish kabi ko‘nikmalar kundalik hayotda ham muhimdir.

CHQBT fanini o‘qitishda zamonaviy yondashuvlar

Zamonaviy ta’lim tizimi an’anaviy o‘qitish usullaridan tashqari innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo‘llashni talab etadi. CHQBT fanini o‘qitishda quyidagi yondashuvlar muhim hisoblanadi:

1. Interfaol metodlardan foydalanish

Interfaol metodlar o‘quvchilarning faolligini oshiradi. Rolli o‘yinlar, vaziyatli mashqlar, treninglar orqali o‘quvchilar harbiy holatlarga yaqinlashtiriladi.

2. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari

Multimedia taqdimotlari, virtual trenajyorlar, video darslar CHQBT fanining samaradorligini oshiradi. Bu usullar murakkab harbiy tushunchalarni osonroq anglash imkonini beradi.

3. Amaliy mashg‘ulotlarning ustuvorligi

Nazariy bilimlar amaliy mashg‘ulotlar bilan uyg‘unlashgandagina yuqori natija beradi. Saf tayyorgarligi, jismoniy mashqlar va taktik mashg‘ulotlar o‘quvchilarning real ko‘nikmalarini rivojlantiradi.

CHQBT fanining tarbiyaviy ahamiyati

CHQBT fani yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalashda muhim vosita hisoblanadi. Ushbu fan orqali:

Vatanga muhabbat va sadoqat;

Milliy qadriyatlarga hurmat;

Fuqarolik burchiga mas’uliyatli munosabat shakllanadi.

Shuningdek, fan o‘quvchilarda jismoniy barkamollik, iroda va matonatni rivojlantiradi. Bu esa ularning shaxs sifatida kamol topishiga xizmat qiladi.

CHQBT fanining rivojlanish istiqbollari

Kelajakda CHQBT fanini yanada takomillashtirish quyidagi yo‘nalishlarda amalga oshirilishi maqsadga muvofiq:

1. O‘quv dasturlarini yangilash – zamonaviy harbiy bilimlar va xavfsizlik tushunchalarini kiritish;
2. O‘qituvchilar malakasini oshirish – pedagog va harbiy mutaxassislarning uzluksiz tayyorgarligi;
3. Moddiy-texnik bazani mustahkamlash – zamonaviy qurollar maketlari, trenajyorlar bilan ta’minlash;
4. Fanlararo integratsiya – jismoniy tarbiya, hayot xavfsizligi asoslari fanlari bilan uzviy bog‘lash.

Bu yo‘nalishlar CHQBT fanining ta’lim tizimidagi samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, CHQBT fani ta’lim tizimining muhim tarkibiy qismi bo‘lib, yoshlarni harbiy xizmatga tayyorlash, vatanparvarlik ruhida tarbiyalash va jismoniy barkamolligini ta’minlashda katta ahamiyatga ega. Fan mazmunini zamonaviylashtirish, innovatsion texnologiyalarni joriy etish va amaliy mashg‘ulotlarni kuchaytirish orqali uning istiqbollari yanada kengayadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. – Toshkent.
2. O‘zbekiston Respublikasining “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonuni. – Toshkent.
3. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalashga oid farmon va qarorlari.
4. CHQBT fanidan o‘quv dasturi va metodik qo‘llanmalar. – Toshkent.
5. Pedagogika va harbiy ta’limga oid ilmiy maqolalar to‘plami. – Toshkent.